

Asia: VN/26856/2023

## **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki**

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

### **Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset**

Lakiluonnoksen vaikutukset kantavat pitkälle tulevaisuuteen ja valmisteluun tulisi voida ottaa riittävästi myöhemminkin kantaa, kun luonnoksen kaikki ongelmakohdat hahmottuvat.

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Lakiluonnoksen 18 § käsittelee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Kyseisestä pykälästä voisi päätellä ja siitä mahdollisesti seuraa se, etteivät elinvoimaan liittyvät tavoitteet saa sitä merkitystä, joka niille olisi annettava. Suomi on kuitenkin pitkäaikaisluonteisesti tilanteessa, jossa julkiset tulot ja menot eivät ole tasapainossa. Tämä kysymys on myös ratkaistava ja alueiden käytöllä on siihen merkittävää vaikutusta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Lakiluonnoksen 18 § käsittelee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Kyseisestä pykälästä voisi päätellä ja siitä mahdollisesti seuraa se, etteivät elinvoimaan liittyvät tavoitteet saa sitä merkitystä, joka niille olisi annettava. Suomi on kuitenkin pitkäaikaisluonteisesti tilanteessa, jossa julkiset tulot ja menot eivät ole tasapainossa. Tämä kysymys on myös ratkaistava ja alueiden käytöllä on siihen merkittävää vaikutusta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin

vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

### **Kommentit luvusta 5 Yleiskaava**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

### **Kommentit luvusta 6 Asemakaava**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

### **Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset**

## **Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset**

-

## **Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

## **Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

Kuntien itsemääräämisoikeuden tulisi olla hallitseva periaate myös maankäytön osalta. Kaukana käytännön rajapinnasta valmisteltu sääntely on aina riski sujuvuudelle sekä paikallisten ja alueellisten olosuhteisen huomioimiselle.

#### **Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu**

-

#### **Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto**

-

#### **Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset**

-

#### **Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

#### **Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa koskevat säännökset**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

#### **Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

#### **Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa j voimaantuloa koskevat säännökset**

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

#### **Kommentti luvusta 20 Erinäiset säännökset**

-

## **Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

-

## **Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislaki)**

Lakiluonnoksen vaikutukset kantavat pitkälle tulevaisuuteen ja valmisteluun tulisi voida ottaa riittävästi myöhemminkin kantaa, kun luonnoksen kaikki ongelmakohdat hahmottuvat.

Orpon hallitusohjelman tavoitteena on, että "sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyviä menettelyjä". Lakiluonnoksen valmistelusta syntyy pikemminkin vaikutelma, että luonnos kokonaisuutena saattaa pikemminkin lisätä haittoja elinvoimaan liittyville kehitysmahdollisuuksille. Edelleen hallitusohjelman tavoitteena on purkaa normeja, mutta lakiluonnoksessa ollaan niitä myös lisäämässä.

Voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteena on, että alueidenkäyttölaki "edistää tarkoituksenmukaista maankäyttöä, hyvää elinympäristöä, kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta investointikohteena." Alueidenkäyttölain esittelyissä on jäänyt osittain epäselväksi, miten valmistelussa on edistetty kuutta viimeksi mainittua tavoitetta.

## **Kommentit rakentamislain muuttamisesta**

-

**Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.**

-

Ojakoski Markus  
Nakkilan kunta